

~~CINNA. Kulhadd hemmhekk, barra Metellu Cimber,
Ghax mar id-dar ifittxek. Jien se nhaffef,
Biex nehles dawn il-karta bhal ma ghidtili.~~

~~KASS. Imbagħ'd ejja fil-portku ta' Pompew. (Johrog CINNA).
Immorru, Kaska, halli qabel jisbah
Naraw il Brutu d-dar: tliet biéélet minnu
Ga huma tagħna; u jekk narawh darb'ohra.
Nahseb illi jintelaq shih f'idejna.~~

~~KASKA. O, il-club tan-nies iżommuh wisq fil-ghoi:
U dak li fina jidher bhal nuqqas,
L-imgieba tieghu, bhal alkimja safja,
L-imbiddlu fi drawwiet tajbin u siewja.~~

~~KASS. Minnu, mis-siwi u l-htiega kbira tieghu
Int ghamilt haqq wisq tajjeb. Ejja mmorru,
Ghax nofs il-lejl ga daqq; u, qabel jisbah,
Ahna nqajmuh u nkunu žguri minnu.~~

(Johrog.)

~~TMIEM L-EWWEL ATT~~

Twieqi Miftuha

Essay ta' P. Marianus Vella O.F.M

Bhall-Kittieb ta' l-"Old Curiosity Shop", kont hadtha drawwa li ma nohrogx hliet meta jidlam. Mhux ghax il-hrug ta' filghodu mhux isbah, le, izda, billi jien in-nies ihabbtu ma wiéi jdejquni, qtajtha darb'ghaldejjem li nohrog biss fil-hinijiet li t-toroq ikunu tbatlu min-nies. Wara l-ikla ta' filghaxija, -kont nitfa' l-kappeli f'frasi u bil-kelb mieghi nerhilha ghal għonq it-triq. Fis-sajf f'it kont naghmel minn dal-hrug, ghax in-nies kienet iddum barra, izda fix-xitwa, meta kulhadd ikun migbur għall-kenn ta' daru, kont nilbes kowt ohxon u b'xall m'ghonqi naqbad it-triq it-twila. Mhux darba w tnejn kienet taqbadni x-xita f'nofs ta' triq u kont nidhol id-dar ghasra.

Dil-harga ta' kull filghaxija kienet tahjini. Dik il-fewga kiesha, xitwija, kienet tidhol go ghadmi u ssahhahni. Fit-triqat ma kontx tilmah ruh, u l-bibien tad-djar kollha kienu jkunu magħluqa. Izda xi tiega 'l hawn u 'l hinn qatt ma naqset li ma tkunx miftuha, u jekk tkun ix-xita miftuha fuq il-ghieg. Kull tiega miftuha ghandha l-grajja tagħha — il-grajja ta' dawk li jghammru 'l gewwa minnha.

Darba kont ghaddej minn wahda mill-ifqar toroq tar-rahall. It-triq kienet dlam čappa, u hliet dawl čkejken li rajt hiereg

minn tieqa ftit 'il bogħod ebda dawl iehor ma kien jidher. Wasalt hdejn dit-tieqa, u, kif ġejt biswitha, għajnejja bla riedu grew ġewwa. Rajt dehra li tghaxxaq! Tnikkirt inħares. Go kamra ckejkna, rajt xwejjah fuq banketta jsewwi x-xbieki tas-sajd. Hdejn saqajh, tilgħab u titgerbeb ma' kobba spag, ilmaħt qat-tusa zghira bebbuxija. Fir-rokna tal-kamra kienet tidher mara xwejjha bil-kuruna tar-Rużarju f'idejha. Mas-saqaf kien hemm imdendla l-ghodda kollha tas-sajd. Tnikkirt inħares lejn dak il-kwadru haj, u wara ftit ergajt issoktajt triqti. Dik id-dehra laqtitni u xtaqtni kont flok dak is-sajjed xwejjah. Ġibt quddiem għajnejja s-sewwa ta' kliem Winifred Holtby li darba grajt f'essay tagħna jismu, "Other People's Lives" fejn tghid, "Other people's lives are so exciting especially the brief dramatic glimpses one has of them, seen through a lighted window."

Issoktajt nimxi nghanġel għax is-sema rajtu jiddallam u bżajt li tilhaqni x-xita. Kif wasalt f'salib it-toroq, nisma' biki u krib ġejjin minn tieqa miftuha ta' waħda mid-djar. Għalkemm kont nghanġel, waqaft, u waqqaft widnejja biex nisma' ahjar. Hlief biki u krib ma smaġtx. Milli kien jidher minn barra dawk li kienu jghammru f'dik id-dar kienu jagħmluha tajjeb. Bqajt wieqaf għal ftit iehor, wara ftit ma smaġt xejn aktar. Billi t-tieqa kienet kemxejn fil-gholi ma sata' jidher xejn. Min jaf x'kien gara f'dik id-dar? Forsi kienet xi omm tibki fuq binha marid li kien qieghed jokrob...Min jaf!?

Kif imxejt biċċa sewwa, wasalt quddiem żewġ itwieqi kbar bil-purtieri tal-bellus. Smaġt ħiereg minn hemm ġew, daħk, għajjat, u cċekċik ta' sigġijiet. Waqaft daqsxejn, u bejni u bejn ruħi, bdejt inbejjen dak li kont smaġt qabel ma' dak li kont qieghed nisma' dak il-hin, iżda żewġ taqtiriet hoxnin daqs ġellowża, niżlu fuq wiċċi u habbruli li x-xita kienet waslet biex turi snienha. Haffit, u kif wasalt id-dar infethu bibien is-sema.

Tabilhaqq, kull tieqa miftuha li wiehed jara f'hinijiet għariba, taf tghid grajjietha, ta' dmugh jew ta' hena. Mid-daqsxejn li wiehed jara jew jisma' mit-twieqi, jista' jibni l-hajja ġewwiena ta' dawk li forsi qatt ma ra wiċċhom.

20/8/1947.

WASILNA

~~Wasilna r-rumanz "LA BUFERA" ta' Dr. G. Curmi LL.D.,
Lecturer tal-Letteratura Taljana fl-Università tagħna. Dr. Curmi
li huwa wkoll l-Editor tal-"Malta Letteraria", għandu hakma
sabiha tal-Lingwa Taljana u jaf jinseg storja interessanti.~~